

236

Celiņi 13

Kas bija J.Reitera apsūdzības lietā pratinātie latvieši?

Iepriekšējā B.Jēgera rakstā sniegtajos tekstos minēts kāds Karēlis (Carel, Carriel, Carrel, Carll) un kāds Krustiņš (Crustin), kas abi iztaujāti, J.Reitera lietu izmeklējot. Par abiem šiem latviešiem ar lielu drošību varam spriest, ka abi tie bijuši Raunas apkaimes zemnieku māju saimnieki. Tā Baižkalnā, kas ir visai tuvu pie pašas Raunas, ir zemnieku mājas Karēlis, bet Dzērbenē Krustiņi, sal. J.Endzelīns, Latvijas PSR vietvārdi, 1.daļas 2. sej., Rīgā 1961, 51. un 150. lpp. Ka J.Reitera lietā pratinātais latvietis tiešām saukts par Karēli, (bet ne par Kārli) liecina viņa vārda rakstījums ar galotni -el.

Ka izjautāts arī kāds drusku attālākā Dzērbenes novada saimnieks, izskaidrojams ar to, ka J.Reitera dzīves laikā Dzērbenes dievnams ir Raunas draudzes filiālbaznīca, sal. A.W.Hupel, Topographische Nachrichten von Lief- und Ehistland, 3, Riga 1782, 159. lp. Acīmredzot, toreiz nopratināja kā vienu, tā otra šo novadu pārstāvjus. Ka Karēlis katrā ziņā bijis kādu māju saimnieks, jāspriež arī pēc tā, ka viņš tiek apzīmēts par personu, kam liela ietekme visā draudzē, pie kam viņš izraudzīts arī par Raunas draudzes ķesteri. Grūti būtu iedomāties līdzīgā pozīcijā kādu tā laika latviešu kalpa vīru.

Redakt. piezīme. Autora sniegtajā 4. tekstā u.c. minētais Karēlis (Carel, Cāriel, Carrel, Carl), tāpat pieminētais Krustiņš (Crustin), ^{abi} būs bijuši [redacted] Raunas un Dzērbenes saimnieki: Baižkalnā ir zemnieku mājas Karēlis un Dzērbenē Krustiņi, sal. J.Endzelīns, Latvijas PSR vietvārdi, 1. daļas 2. sēj., Rīgā 1961, 51. un 150. lpp. J.Reitera dzīves laikā Dzērbenes dievnams ir Raunas draudzes filiālbaznīca, sal. A.W. Hupel, Topographische Nachrichten von Lief- und Ehstland, 3, Rīga 1782, 159. lpp. Acīmredzot, toreiz nopratināja kā viena, tā otra šo novadu pārstāvjus. Ka Karēlis katrā ziņā bijis kādu māju saimnieks, jāspriež ^{arī} pēc tā, ka viņš tiek apzīmēts par personu, kam liela ietekme visā draudzē, pie kam viņš izraudzīts [redacted] arī par Raunas draudzes ķesteri. Grūti būtu iedomāties līdzīgā pozīcijā kādu tā laika latviešu kalpa vīru.

K. Dr.